

Posudek oponentky magisterské diplomové práce

Michael Weiss: Prostorová analýza prezidentských voleb v Peru: Studie voleb v rámci stranického nesystému

Práce Michaela Weisse je ukotvena v politologické disciplíně volebních studií, v nichž si klade zajímavé výzkumné otázky spojené s hypotézami o teritoriální stabilitě volební podpory pro politické strany a používání neplatných hlasů.

V rámci úvodu autor dobře zpracovává rešerši literatury a vysvětluje research gap, který svou prací zaplňuje. V práci si vesměs definuje zkoumatelné hypotézy, které testuje s použitím impresivní kombinace několika metod kvantitativní analýzy. Analytickou část práce považuji za zdařilou. K textu mám ovšem několik poznámek, a byla bych ráda, kdyby se k nim autor v průběhu obhajoby vyjádřil.

Trochu mě zarazila struktura teoretické kapitoly. Ta je uvedena kapitolou s názvem Politický systém Peru, autor se v ní však navzdory názvu věnuje zejména obecné charakteristice stranického systému a nestability stran (tzv. ne-systému) a jeho efektu na volební chování. Přitom rovnou přechází k hypotézám. Druhá kapitola je pak obecnější a představuje disciplínu volebních studií a roli jeho tématu v ní. Osobně bych preferovala obrácenou strukturu (od obecného ke konkrétnímu). Čtenářsky je kapitola obsahující hypotézy obtížná, protože od začátku není jasné, proč se autor zabývá tématy, která jsou spojena s hypotézami, a není obeznámen s koncepty důležitými pro pochopení autorovy argumentace. Např. k představení konceptu stranického nahrazení dochází až na straně 17, přestože hypotézy 1 a 2, které s konceptem implicitně pracují, se v textu objevují už dříve.

U hypotézy 1 si nejsem jistá, nakolik jde o kauzální hypotézu, její formulaci a následnému hodnocení jejího naplnění by také prospělo, kdyby autor určil, co je nízký počet stálých voličů.

V rámci kapitoly o volební geografii (a tato výtku se týká i metodologické kapitoly) autor používá velmi technicistní jazyk, z něhož pro čtenáře, který se volební geografii a jejími konkrétními kvantitativními metodami nezabývá, jasné, co přesně autor dělal. Při popisu metody tak autor nevysvětluje např., co jsou shluky, vážící schémata, topografické váhy, vážící schéma královna). U popisu OLS regresí není v kapitole vysvětleno, jaké závisle proměnné byly analyzovány. Jednodušší rozhodně mohl být i popis výpočtu a smyslu ekologických inferencí.

Co textu poměrně chybí (zejména pro čtenáře, který se latinskoamerickým areálem primárně nezabývá), je popis analyzovaných území – prospěla by mapka s popisem jednotlivých areálů a toho, zda jde o městské či venkovské oblasti, a ve kterých areálech žijí jednotlivé indigenní skupiny obyvatel. Dobré by bylo i představit stručně jednotlivé strany a kandidáty, a charakteristiky (stran a kandidátů), případně jejich strategie, které mohou vést k oslovení konkrétních skupin obyvatel, nebo k získání nových skupin voličů.

V analytické kapitole autor postupuje systematicky, představuje výsledky svých analýz a korektně je interpretuje. Tuto část považuji za nejsilnější. Text je vhodně doplněn mapami, které ukazují jak rozdíly v podpoře pro jednotlivé kandidáty, tak

rozdíly mezi jednotlivými volbami. Bylo by ale dobré, kdyby byly oblasti, na které autor v textu odkazuje, byly v mapách opatřeny popisky.

Dále mám k analýze drobnější poznámku – všimla jsem si, že u OLS regresí fujimoristických stran autor do modelů zahrnuje neplatné a prázdné hlasy, ale u ostatních stran to nedělá – nebo jen ojediněle. Je k tomu nějaký důvod?

Obecně mě pak ještě napadá, že autor sice v této kapitole řeší změny podpory stran a jejich kandidátů, chybí ale hlubší vysvětlení kontextu a role strategií stran. Co tedy způsobilo, že voliči změnili své chování vůči stranám mezi volbami? Jaké strategie ve vztahu k voličům strany provedly, pokud se jim podařilo změnit či zvýšit volební podporu? Co konkrétně na kandidátech vedlo k tomu, že se podpora územně změnila nebo zůstala stejná? Autor tuto otázku příliš neodpovídá. Např. u fujimoristických stran změnu ve volební podpoře a její strukturu interpretuje s odkazem na změnu kandidující političky. „Nejvýraznější změna prostorového rozmístění volební podpory byla identifikována mezi lety 2006 a 2011, kdy došlo nejen k nárůstu volební podpory, ale i k rozšíření území shluků volební podpory. Tuto změnu lze vysvětlit změnou prezidentské kandidátky z Marthy Chávez na Keiko Fujimori.“ (s. 35). Co konkrétně ale na lídryni bylo tím, co ovlivnilo chování voličů? Tuto část politického chování stran a voličů nechává autor stranou.

Kapitola 10 o vlivu místa narození na volební výsledky kandidátů nemá podložení v teoretické kapitole. Pokud vím, sousedský efekt je přítom v oblasti výzkumu volebního chování velmi etablovaným konceptem. Je proto škoda, že jej autor teoreticky nezpracoval a nespojil s ním nějakou hypotézu.

Kapitola věnovaná přesunu hlasů mezi stranami nebyla dle mého názoru úplně pochopitelná – autor v ní nevysvětluje, jak vypočítal výsledky v tabulkách, které prezentuje. I v této kapitole by stálo za to více vysvětlit, co mohlo stát za jednotlivými přesuny hlasů, popsat příběh jednotlivých voleb a důvody, proč pravděpodobně voliči přecházeli k jiným stranám. Závěrečná kapitola dobře shrnuje výsledky analýz a předkládá relevantní hodnocení platnosti jednotlivých hypotéz.

Celkově text Michaela Weisse považuji za zdařilý, ovšem má i slabší místa. Velice pozitivně hodnotím kvalitu kvantitativní analýzy a způsob její prezentace, autor také prokázal dobrou znalost teoretické literatury o tématu. Na druhou stranu dle mého názoru text trpí na příliš technicistní jazyk, nelogickou strukturu teoretické kapitoly, a absenci hlubšího vysvětlování a zasazení výsledků do kontextu. Práci doporučuji k obhajobě s hodnocením B – velmi dobře.

V Hradci Králové, 21. 8. 2023

Mgr. Petra Vodová, Ph.D.